

Metams 10 r., pusmečiui 5 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 70
kap., 1 mėnesiui 95 k.

UŽSIENIŲ

metams 15 r.; 6 mėnesiams
(pusmečiui) 8 rb.; 3 mėne-
siams 4 rb.

Adrcso keitimas — 50 kap.

SKELBIMAI:

Fatide sifeli (4 sk.) itya prie
tekstą 90 k., po teksto 40 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilėle
15k.—Giminių ieškantiems:
eilėle po teksto 15 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Sapernų g-lė,
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
10 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. liepos 13 d.

№ 50 (179).

Tautos Pažangos Partija

taiso PASKAITAS apie Lietuvą dabar ir Lietuvos reikalus!

Dr-as J. Šliupas, nesenai atvykęs iš Amerikos, kalbės
apie AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMĄ
ir JŲ ŽYGIUS ir DARBUS LIETUVOS LAISVEI ir NEPRIKLAUSOMYBEI
IŠGAUTI.

P. Leonavičius, Lietuvių D-jos d. k. nuk. š. Vilniaus Cen-
tro Komiteto bendradarbis, nesenai pabė-
gęs iš vokiečių nelaisvės ir atvažiuojantis į Petrapilį, papasakos apie tai
kaip dabar yra Lietuvoje.

Paskaitos bus: *liepos 15 d.* šeštadienį. *Už Narvos Vartų* Peterhofskoje šosse
№ 54 Žemietybės Užakovo mokykloje, *liepos 17 d.* pirmadienį *Už Narvos Vartų*
Aleks. dirb. klube Šlisselburgo prospe., netol. Mykolo archang. cerkvės.
Paskaitų pradžia 6 val. pavak.

Už įėjimą moka 75 kap. Praneškite kitiems ir patys ateikite: paskaitos be
galo įdomios.

Bilietų iš anksto gauti ir tikrą adresą sužinoti galima: *Už Narvos Vartų* pas
K. Malinauskį Peterhofskaja ul. № 3, but. 13 po 5 val. vak.

Už Narvos Vartų Lietuvių prieglaudoje — Moskovskaja № 1.

Miesto centre: Baskovo g-lė № 29, b. 2, pas p. St. Kelpšaitę. Sapernų per.

№ 9, b. 9 „Lietuvių Balsas“ Administracijoje.

Petrapilis, liepos 13 d.

Del Lietuvos nepriklausomybės

A. Valdemaro kalba apie Lietuvos ateitį,
pasakytoji Seime gegužės 31 d.

Tautiečiai! Momentas be galo svar-
bus. Kartais jaučiama, kaip istorijos
ratas sukasi, nešdamas didžiausią at-
mainų. Kaip tik mes gyvenam tokiu
metu. Lietuvos istorijos ratas sukasi.
Ar galime mes padėti jam Lietuvos
laimės pusėn sukities? Taip. Lig šiol
mūsų likimas parėjo nuo kitų, mes tu-
rėjome intinti jį toki, kokį darydavo jį ki-
ti. Dabar atėjo metas ir mums savo žo-
dį tarti. Šisai žodis—mūsų moralinė pa-
jėga, nes kitokios mes neturim. Bet
kad jis būtų tikrai pajėga, reikia, kad
jis būtų visapusiškai sugalvotas, reik-
štų gilų įsitikinimą, būtų drąsiai ir aiš-
kiai tartas.

Ar mums buvo siūlytas lig šiol kal-
bėjusiųjų toksai žodis? Ne. Padaręs vi-
siems ginčams įžangą, atstovas Januške-
vičius ilgai kalbėjo apie demokratizmo
principus, apie pasaulio demokratijų
pastangas ir iš čia sakė mums laukti
Lietuvai išganymo. Bet jo siūlomais pa-
matais galima risti bet kuris tautinis
klausimas: tie patys išrodymai bus va-
tojami, ar mes ginsim lenkų klausimą,
ar bušmenų, ar lietuvių, ar totorių, ar
suomių, ar kirgizų. Juk pamatė visų
demokratizmo argumentų guli pripaži-
nimas, kad prigimtąja teise visos tau-
tos yra lygios ir visos turi lygias ir
tas pačias teises.

Jeigu gi pažūrėsime į tikrą gyveni-
mą, lengvai pastebėsime, kad nevieno-
dą turi svarbumą įvairių tautų klau-
simai. Kada kalbu apie nevienodumą,
manau objektyvų, o ne subjektyvų
nevienodumą. Žinoma, kiekvienai tau-
tai išrodys jos klausimas be galo svar-
bus, jei ne pats svarbiausias. Bet ki-
toms tautoms, o ypač valstybėms, toli-
ne kiekvienos tautos klausimas turi
svarbumą. Juo daugiau valstybių bus
interesuotų kuriuo tautiniu klausimu,
juo svarbesnis jis bus pasauliui. Šiuo
atžvilgiu pirmoji vieta pridera lenkų

klausimui. Jei mes statytum vienon su
juo eilėn kirgizų klausimą, rimtas žmo-
gus tik nusišypsotų iš mūsų naivumo.

Jei mes lietuviai norim būti toki pat
rimti žmonės, subrendę politikai, o ne
svajotojai, tai turim ir Lietuvos klau-
simą statyti konkrečiai, atsižvelgdami ir
į tai, kiek jis kuriai iš didžiųjų valsty-
bių svarbus, žodžiu skaitydamies su to-
mis aplinkybėmis, kuriose esame.

Taip statydami mūsų ateities klau-
simą, tuoj turim pastebėti, kad jis yra
tarptautinis. Ir ne tik ta prasme tarp-
tautinis, kad jis bus svarstomas taikos
kongreso todėl, kad vokiečiai veik visą
Rusijos Lietuvą užėmė ir nėr vilties,
kad iki taikai ji būtų atgriebta atgal,
bet ir ta prasme, kad didžiosioms val-
stybėms ne vis tiek, kam teks Lietuva. Ka-
rui prasidėjus, buvo skleista, ypač nu-
verstosios rusų valdžios, daug gražių
obalsių apie pavergtųjų tautų išvadavi-
mą. Neatsilikio paskui rusus ir kitos
kariaujančiosios valstybės. Visiems ge-
rai žinoma, ką iš tikrųjų šie žodžiai
reiškė. Čia Seime buvo sakytą, kad šie
obalsiai, nelaukiant paties jį skelbė-
jams, krito derlion žemėn, kad pačios
pavergtosios tautos pradėjo daryti iš
jų tinkamas išvadas. Tai nevisai taip.

Šie obalsiai įgijo tikrąją savo vertę de-
lo, kad karas virto kitaip, nei visos
pradėjusios jį valstybės vylės. Kada jos
stojė karan, turėjo vilties, kad pasiseks
ar greičiau, ar vėliau galutinai nuga-
lėti savo priešininką. Vokiečiai tikėjosi,
kad jiems pasiseks per keletą mėnesių
nuveikti savo priešininkus, anglai kad
nesitikėjo taip greitai laimėti, tai
vistik buvo tikri, kad jų bus viršus.
Kalbu tik apie vadovaujančiasias val-
stybes vienos ir kitos koalicijos, nes
kitos sąjungininkės turi tik sekti savo
vadus. Taigi, viltis laimėti karą nyksta
pas abi puses, ir juo labiau nyksta, juo
karas eina ilgain. Nykstant laimėjimo
viltčiai, liekti karas baigti kompromiso
keliu, išsižadėjus pirmųjų siekinių. O
šie siekiniai abiejų koalicijų buvo dide-
li. Jie galima perskirti į dvi daly: poli-
tikos ir ekonomijos siekiniai, kuriems
vardas—imperializmas. Mus labiausiai
turi interesuoti politikos siekiniai, nes
su jais artimai surišta Lietuvos ateitis.

Jau nuo senai Europoje viešpatuoja
tautų politikoje pamatas—galės pusiau-
svira (balance of power). Kad toji pu-
siausvira neišnyktų, labai saugoja An-
gliją. Jei kuri valstybė gresia išardy-
sianti pusiausvira ir šeiminkausianti
visoje Europoje, o pertart ir visame pa-
saulyje, tai Anglija ruošia prieš tokią
valstybę koaliciją, kurios tikslas neleisti
nė vienai valstybei per daug išigaleiti.
Kai devynioliktojo šimtmečio pradžioje
Prancūzija gresė sunaikinti šią pu-
siausvira, tai Anglija ilgus metus ka-
riavo su ja, kol jai pagaliau pasisekė
nuversti Napoleoną ir kartu su juo
Europoje viešpatavimo plėną. Kada dvi-
desimtojo šimtmečio pradžioje pasiro-
dė toks pat pavojus iš Vokios, Anglija
pradėjo daryti koaliciją ir prieš ją. To
viso vaisius—dabartinis karas.

Lig šiol nėr nė vienos nugalėjusios
pusės ir, kaip sakiau, viltis nuveikti
priešininką nyksta. Karas reikia baigti
ir baigti greičiausiai. Bet kaip baigti?
Karą pradėdant, duota tiek daug pa-
žadų, kad, nebegalint atitesėti, visoms
valstybėms baukstu baigti: ką pasakys
piliečiai, o ypač ką padarys su taja
valdžia, kuri apvylė juos. Taigi, iš vie-
nos pusės reikia nusileisti, iš kitos—
nusileidimas reikia slėpti taip, kad jo
nebutų matyti.

Kaip tik čia gali padėti skelbtasis
mažųjų tautų išvadavimo obalsis. An-

glijai su Prancūzija labai svarbu, kad
Vokija nesustiprėtų, nepadidintų savo
žemės ir gyventojų skaičiaus. Todėl
jos daro viską, kad išplėstų iš vokie-
čių rankų tai, ką jie turi paėmę. Bet
atimti tai ginkluota pajėga jiems nesi-
seka. Liekti per derybas atimti užim-
tuosius vokiečių kraštus. Vokia iš savo
pusės norėtų pasisavinti visai užimta-
sias žemes, bet ir jai reikia nusileisti
delto, kad ir ji be galo pavargo nuo
karo. Jos gyvas reikalas pertart, kad
jos priešininkai, išeitę silpnėsi iš šio
karo, vadinas, kad netektų daugelio jų
užimtųjų kraštų. Nebegalėdami pasi-
likti sau šių kraštų ir nebenorėdami
grąžinti jų atgal, vokiečiai sutiks duoti
laisvę, padaryti iš jų atskiras valsty-
bes. Vokiečių priešininkai taip pat, ne-
begalėdami atimti užimtųjų žemių ir
nenorėdami palikti jų vokiečių rankose,
reikalauja, kad būtų mažiausia iš jų pa-
darytos nepriklausomos valstybės. Ir
viena ir kita pusė gali pridengti toki
kompromisą gražiu pavergtųjų tautų
išvadavimo vardu, gali sakyti, kad pa-
siektė tai, ką iš pradžios karo skelbė.

Bet paleisti, išduoti galima tik
tas, kas juntasi pavergtas, kas reika-
lauja paleidžiamas. Lenkai to reikalavo
visada ir apie juos neber dabar jokių
ginčų. O mes lietuviai? Karo metu to-
kių reikalavimų nestatė. Vieni ameri-
kiečiai tik aiškiai savo deklaracijoje pa-
sisakė, kad reikalauja nepriklausomos
Lietuvos. Kiti visi tylėjome. Rusijoje gy-
venantieji lietuviai ir negalėjome to sa-
kyti pirm revoliucijos. Bet dabar tai
galime daryti. Ir ne tik galime, bet sta-
čiai esame paklausti, ko mes norim.
Kaip tik rusų revoliucija atnešė naują
taikos principą, kursai visam pasauliui
laikinosios vyriausybės paskelbtas, tai-
gi jai ir jos sąjungininkės privalomas.
Jas žinot, kad aš kalbu apie taiką be
aneksijų bei kontribucijų, leidus pačioms
interesuotoms tautoms spręsti savo li-
kimą (apsisprendimo teisė). Kam rei-
kia apsispręsti? Tik ne belgams, ne ser-
bams, juodkalniečiams, ne rumunams,
kurie turėjo prieš karą savąsias valsty-
bes ir norėjo jas padidinti, o ne nustoti
jų. Lenkai taip pat jau turi pripažintą
abiejų koalicijų savo valstybę, taigi jų
norai visiems aiškus. Kas gi liekti ne-
aiškaus. Iš likusiųjų pirmoje vietoje
kaip tik stovi lietuviai. Jeigu mes ir
nebutum turėję teisės apsispręsti, vis
tik butum reikalavę esant tokiame karo
likimui, kaip jis yra, nepriklausomos
Lietuvos. O dabar mes turim teisę ap-
sispręsti ir nejaugi mes tylėsime? Juk
mums duotas vekselio blankas ir lei-
sta įrašyti toji teisių suma, kurią mes
randam reikalingą. Mums nepada-
ryta jokių susiaurinimų, mes galime
rašyti šian vekselin, ką mes norim. Ar
gi mes galim jan nieko neįrašyti? Vy-
rai, juk tai būtų didžiausia nuodėmė ir
Lietuvai ir tai demokratijai, kuri iško-
vojo šią teisę! Kas mane labiausiai
stebina, iš kairiosios pusės aš girdėjau
pasitūlumą, kad mūsų seimas reikalautų
apsisprendimo teisės. Ši teisė visiems
jau pripažinta, taigi ir mums, lietu-
viams. Reikalauti jos iš naujo reiktų
veržtis į atviras duris. Jei mūsų
seimas nieko lygiai nepasakytų šiuo
klausimu, tada kiti, svetimi mums ir
dažnai priešingi žmonės imtųsi aiškinti
mūsų tautos norus. Sakytų: „lietuviai
turėjo teisę apsispręsti ir nieko nesakė,
vadinasi jiems gerai taip, kaip buvo,
jie atiduoda mums savo likimą išristi“. Bet
dar blogiau būtų, jeigu mes saky-
tum Seime, kad reikalaujam apsispren-
dimo teisės. Tada visi mūsų priešininkai
pasakytų: „lietuviai reikalauja to,
kas jau jiems pripažinta, ir jie nežino,

A.†A.

Jonas Ankudavičius.

Novouzenske, Samaros gub., birž-
lio 25 d. mirė (nusišovė) vietinio pulko
aficieris praporščikas Jonas Ankudavi-
čius. Velionis buvo karštas lietuvis ir
kareivių mylimas aficieris. Dar prieš
mirtį jis skundėsi, kad tokioms aplin-
kybėms susidarius, kaip nuopolimas
kariuomenėje tvarkos ir disciplinos,
sunku darbuotis ir nėra vilties laukti
ateity ko nors geresnio. Jis svajojo
įstoti į lietuvių pulkus, kur galima būtų
buvę vaisingiau ir pasekmingiau dar-
buoties, bet kada sužinojo, kad kari-
ninkai suvažiuavę Petrapilį nusprendė
nereikalauti savo pulkų, visai nusiminė.
Pagaliau, kada aš jam pranešiau, kad
kai kurie draugai aficieriai, padedami
Dumos atstovo M. Yčo, rūpinasi gauti
leidimą važiuoti Amerikon instrukto-
riais, jis prašė manęs butinai telegra-
fuoti p. M. Yčui, kad ir jį priimtų, ką
aš ir padariau. „Jeigu šis dalykas pa-
sisektų, sako jis, aš iš naujo pradėčiau
gyventi“. Bet deja, atsakymo mes jokio
negavome. Iš pasikalbėjimų aiškiai bu-
vo matyti, kad velionis karštai mylėjo
Lietuvą ir ilgėjos ja. Nematydamas
šviesesnės perspektyvos ir nustojęs vil-
ties ką nors geresnio sulaukti draugas
Jonas atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Praporščikas J. Variakojis.

P. S. Jeigu kas giminių ir pažįsta-
mų norėtų smulkesnių žinių gauti apie
draugą Joną Ankudavičių meldžiu kreip-
ties prie manęs.

г. Новозенскъ, Самар. губ., Телеграфная
ул., д. В. Васильева, кв. Ракушиной, прп.
И. Варякоисъ.

ko jiems reikalauti savo atečiai, taigi jie dar nėra politika subrendę, arba jie bijo pasakyti savo tikrus norus". Panašius priekaištus kairysis sparnas regimai jau nujautė ir stengiasi juos atremti iš anksto ir tai demokratų demokratiškiausiais pamatais.

Iš kairiojo sparno ne kartą teko girdėti toksai argumentas: mes, Seimas, neturim jokios teisės reikšti norus visos Lietuvos; tegu ji pati pasisako, kaip ji savo likimą apsisprendžia. Jei mes jos vardu kalbėtum, elgtumės visai nedemokratiškai. Šisai argumentas vartojamas daugybėje variacijų ir manoma, kad tai toks tvirtas išrodymas, kurio nė bandyti griauti negalima, nes tuojau bus suteiktas tokiam drąsuoliui atžagareivio vardas.

Tokių viršdemokratų aš norėčiau paklausti, ar gi kas nors Seime sakėsi, kad jis pasiklausęs visos Lietuvos skelbia jos norus. Aš to negirdėjau. Iš visų kalbų buvo aišku kaip tik atžagariai, kad formalus įgaliojimo niekas neturi visos Lietuvos vardu ką nors skelbti. Melas būtų tik tada, kad kas būtų turis šį formalų įgaliojimą. Be formalus įgaliojimo visi turim teisės kalbėti Lietuvos vardu, jei tik esame lietuviai, o ne lietuviškai kalbantieji svetimačiai. Aš klausiu kairįjį sparną, kodėl jie drąsiai kalba socialistų vardu? Klausiti ir neklausti — jie skelbia, kaip socialistai padarys rojų žemėje. Ir čia pat, Seime nekarta girdėjau, kiek laug įvairių gerybių mes susilauksim, tada pasauly bus socialistų viršus. Kasgi juos įgaliojo kalbėti visų socialistų vardu? Norėdami būti nuosakūs, ie turėtų daryti plebiscitą tarp socialistų prieš ką nors tariant jų vardu. Bet gi to jie niekados nedarė ir nedarys. Aš neginu jiems teisės kalbėti ar ai socialistų ar lietuvių vardu. Bet šis tvirtinimas, kad tas, kas sakos neturįs formalus įgaliojimo lietuvių vardan ormaluoti jų norų, ieško tik formalios oriekabės, kuri pateisintų jo tylėjimą.

Taip supras ir svetimačiai mūsų ygius, jei mes reikalausim tik apsi-prendimo teisės.

(Bus daugiau).

P. Leonavičius.

kaip gyvenama Lietuvoje.

II. Vokiečiams užėjus.

(Žiūr. „Liet. Balsas“ № 48).

Rusams valdant Vilnių, lenkai buvo e galo įsigalėję, taip kad visa miesto aldžia buvo atsidūrusi lenkų rankose. Iiesto galva Venslauskis lenkas (jis ietuvoje gimęs ir augęs, moka lietu-šiai, bet save lenku vadina. Pas mūs kių daug yra, ypač dvarininkų). Vil- aus miesto valdyba buvo iš vienu nkų susidariusi.

Paėmus vokiečiams Vilnių, lenkai rėjo ir toliau vaidinti svarbiąją rolę. ai liudija ir atsitikimas su vokiečių omentanto grovo Pfeilio atsišaukimu. feilis pirmiausia atvažiavo į miesto val- ybą ir ten sustatė aną atsišaukimą. rį miesto valdyba atspauzdino ir iš- odė išnešiojo po visą miestą. Jis taip asideda: „! Vilniaus miesto gyvento- s. Vokiečių karo pajėgos išvijo rusų iriuomenę iš ribų lenkų miesto Vilniaus. s dalimi įžengė į pagarbų, turtingą idavimais Vilniaus miestą. Jis visu- et buvo perlas garsioje Lenkų Viešpa- oje. Ši viešpatija yra drauginga vo- ečių tautai. Vokiečių kariuomenė pa- iktinimu žiūri į žiaurius niekšingus rbus, daromus kenciantiems gyven- jams ir jų mantai rusų valdžios. Ir t. t.“ isibaigia atsišaukimas žodžiais: „Die- , laimink lenkams!“ Visame tame at- laukime, kaip matome, minimi vieni lenkai, Vilnius vis vadinamas len- miestu, o apie lietuvių ir Lietuvą — žodžio.

Aiškiai matyti buvo, kad gr. Pfeilis iš lenkų meilės tokį atsišaukimą į lniaus miesto gyventojus parašė, bet l savo nežinojomo. Tuo jis tik paro- , kaip menkai jis temoka tų vietų ografijos ir istorijos, į kurias ji ka- , kaip karininką atvedė. Ir dar aišku,

jog tas istoringas atsišaukimas ne pa- čiam Pfeiliui teko sustatyti, nes jis tik- rai niekuomet nebūtų pataikęs taip jo parašyti, niekuomet nebūtų taip sten- gęsis įtikti lenkams, kaip tame rašte yra: sustatė jį patys lenkai, o grovas Pfeilis tik pasirašė. Atspauzdintas jis buvo tik trimis kalbomis: vokiečių, len- kų ir rusų, o lietuvių kalbos nebuvo.

Tuojaus pasklido gandas po miestą, kad jau lietuviams nėra vietos Vilniuje. Lenkai pradėjo tyčioties iš lietuvių ir kalbėti, kad jau ir šv. Mikalojaus baž- nyčia būsianti atimta lietuviams, nes jų Vilniuje nebėsa. O jeigu kokie keli esa, tai lengvai gali išvažiuoti.

Lietuvių Komiteto nukentėjusiems del karo šelpti nariai visi susirinko ap- tarti lietuvių padėjimo ir likimo Vil- niuje. Nutarė siusti delegaciją į vokie- čius ir išrinko A. Smetoną, Kymantą ir Em. Vileišienę. Delegatai nuėjo į vokiečių vyresnybę, o mes likusieji nu- ejom į lietuvių valgyklą Dominikonų gatvėje. Valgykloje radome kelis vokie- čių aficerius ir kelis kareivius valgant. Kun. d-ras Bakšys tuojaus susipažino su jais ir pradėjo kalbėtis. Prie jų priėjo dar agron. Stulginskis. Jiedu abu- du su kun. Bakšiu ėmė juoktis ir aiš- kinti vokiečių aficeriams, kad vokiečiai pasirodė nežiną ir nemoką nei geog- rafijos nei istorijos, skelbdami Vilnių lenkų miestu. Vokiečių aficeriai labai užsigavo tokiu vokiečių pajuokimu ir, negalėdami to iškęsti, tuojaus išėjo iš valgyklos. Mūsų delegatai sugrįžę iš vokiečių, pranešė mums, kad vokiečių kareiviai jau bėgioja po gatves ir ren- ka anuos gr. Pfeilio atsišaukimus, o kur randa prilipinta ir negali nuplėsti, tai skuste nuskuta, kad nė ženklo neliktų. Ir taip per kelias valandas nepasiliko niekur jokio lapelio: visus panaikino patys vokiečiai. Panaikinę šį atsišau- kimą, daugiau jau neradė jokių atsišau- kimų ir pasveikinimų, išskyrus tik vi- sokius įsakymus. Bet ir tie jau buvo nebe Pfeilio. Jis kažkur dingio ir nieks daugiau apie jį nieko negirdėjo.

Po tos dienos ryto metą išėjo lie- tuvių laikraščiai: „Viltis“ ir „Aušra“. Jie išspauzdino garsųjį atsišaukimą su redakcijų pastabomis, aiškindami atsi- šaukimo paklaidas. Tai vokiečiams ne- patiko. Tuojaus jie uždraudė leisti jeb kokių laikraščius, spauzduinius ar atsi- šaukimus (buvo pasirodę lenkų kalba atsišaukimų, kuriuose koliojama rusai ir džiaugiamasi, kad dabar jau vokie- čių valdžia. Sugrįžus Lietuvon, galima bus gauti, nes kaikurie žmonės rinko visokius atsišaukimus ir dėjo į archivą).

Visi vokiečių įsakymai buvo spau- zdinami vokiečių, lenkų, lietuvių, gudų ir žydų kalbomis. Jų ėmė rasties gana daug, net po kelis iš karto. Aplipdė visas gatvių sienas ir tvoras. Už nesi- laikymą vokiečių valdžios įsakymų bu- vo grasoma net mirties bausme, arba truputį lengviau — katorga nuo 5 lig 10 metų, arba dar pagaliaus pinigų bausme lig 10.000 markių ir daugiau. Kiek paskiau teko pastebėti, vokiečiai nemėgo bausti kalėjimų, bet daugiau- sia baudė pinigais. Ir jeigu vokiečiai sužinos, kad koks nors žmogus turi šiek tiek pinigų, tai būtinai suras prie- žastį prisikabinti ir nubausti pinigų pa- bauda. Pavyzdžiui, tokių būdavo atsi- tikimų: ateina vokiečiai aficerius į kokią krautuvę, prisiima visokių daiktų ir eina nemokėjęs. Krautuvininkui parei- kalavus užmokėti, aficerius užsigina, sakosi užsimokėjęs ir šaukia krautui- ninką tieson už įžeidimą vokiečio afi- ciero. Teismas apkaltina krautuvininką ir baudžia jį — pinigais.

Buvo išlipdyti įsakymai, kad visi Vilniaus gyventojai, kurie turi kokių nors produktų, kaip va: miltų, cukraus bulvių, kruopų ir kitokių valgomų daik- tų, turi būtinai pranešti vokiečių vy- riausybei, kiek ko turi. Nepranešus baudžia pinigais.

Buvo įsakyta, kad kiekvienas, kas tik gyvena Vilniuje ir jo apylinkėse, 10 val. vakaro privalo būti jau lovoje. Pagautam gatvėje reikėjo mokėti pa- bauda. Kun. Bakšys buvo sulaikytas 10 val. vak. Bet, kada nuėjo į teismą, buvo išteisintas, nes jo laikrodis ėjo taip, kaip Vilniaus katedros, o kated- ros laikrodyje tada, kada ji suėmė, bu- vo dar penkios minutės lig dešimties.

Kun. Bakšys buvo išteisintas, ir vokie- čių teisėjas paaiškino, jog vokiečiai pa- tys turi prižiūrėti viešose vietose laik- rodžius. Bet tai buvo labai išimtinas, retas atsitikimas, kad išteisintų. Vis tik kun. Bakšys gavo užmokėti 3 mar- kes teismo išlaidų.

Kun. Kukta, Visų Šventų bažnyčios klebonas, užmokėjo 10 markių paba- dos, kam ėjo kairiaja šaligatvio puse, o ne dešiniaja, kaip įsakyta. Nors kun. Kukta aiškino, jog jis kitaip ir negalėjo eiti, norėdamas įeiti į miesto valdybos kambarius, bet tai nieko nepadėjo — vis tiek gavo užmokėti.

Kun. Kuleša (lenkas) užmokėjo 15 markių, kad po 10 val. vak. ėjo gatve. Buvo taip. Eidamas jis susitiko vokie- čių žandarą, kuris labai mandagiai kal- bėjo su juo ir ėjo lig pat jo namų (Dominikonų g. № 4). Eidamas ir kal- bėdamasis nė minti neprisiminė ir ne- paklausė, kodėl vėlai vaikščioja. Atsi- sveikinus ir žandarui nuėjus savo ke- liais, kun. Kuleša jau džiaugėsi, kad su juo taip mandagiai pasielgė ir nenu- baudė. Tik šit antrą dieną gauna įsa- kymą užmokėti 15 markių bausmės už pavėlavimą pareiti namo.

Tai jau trumpai apipasaokojau ir ke- liais pavyzdžiais parodžiau, kaip vokie- čiai elgiasi su gyventojais. Tokių pa- vyzdžių galima būtų daugybės surašyti, šimtais šimtų. Bet tam kartui užteks.

(Bus daugiau).

Iš Lietuvos.

Badas Vilniuje ir jo apylinkėse. Len- kų laikraščio „Dz. Piotr.“ korespon- dentas iš Stokgolmo paduoda įsteigto- sios Varšuvoje Lietuvos reikalams ko- misijos atsišaukimą, iš kurio mes ma- tome, kad Vilniaus ir jo apylinkės gyventojai kenčia tikrą badą. Vilniaus apylinkėse, skaitome mes tame atsišau- kime, tiek jau stinga maisto, kad so- džius taip pat badauja, kaip ir miestas, nes laukai nebuvo apsėti. Pačiame testė duonos duodama tik 100 gramų dienai, miltų gi, košės ir bulvių jau niekas nebeauga. Tai jau bus nebe badas, bet tikras gyventojų išmirimas. Už svarą gautos be kortelių, duonos, mokama rublis. Pigiosios valgyklos del produktų trukumo, prisieina užda- ryti nežiurint į tai, kad visuomenė vi- somis pastangomis norėtų padėti betur- čiams palaikyti savo gyvybę. Priemie- styje nerastumei tokių namų, kuriuose negulėtų nuo bado ištinęs žmogus bai- siausiose kančiose, ir vis dėl to ne- žmoniško karo, kurio siekiniai jam vi- sai yra svetimi. Prieglaudose mirstan- čiųjų skaičius auga kas savaitę. Tose miesto dalyse, kur gyvena mažiau pa- siturintieji, matai gatvėse begulinčius suliesėjusius žmones, kurie maldauja pilni sergančių bado tifu. Taip pa- lengva miršta Vilnius didžiausiose kančiose, kokių ir aprašyti negalima. — Te tasai šauksmas pasiekia jus už tos geležinės sienos, kuri mus taip be- širdžiai perskyrė. Gelbėkite! Juk daug ten rasis jūsų, kurie esate gimę ir gy- venę Vilniuje, Lietuvoje: atmintkite bai- sią nelaimę tėvynės, kurią jūs esate pametę. Ir jūs, kurie ligšiol dar lai- mingai tebegyvenate savo pastogėse, suteikite pagalbą badaujančiam nu- lintam Lietuvos kraštui, kuris nebei- sigali išmaitinti savo mirstančių nuo bado vaikų. Te ilgainiui jūsų, laimin- gai grįžtančių, nesveikina skaitlingi ka- pai, rugodami, kad davėte jiems išdygti.

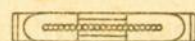
Varšuva, birželio 1 d. 1917 m. Lietuvos reikalų komisija. Pirmininkas kunigaikštis Enstachas Šopieha. Nariai: Liudvikas Abromavičius, gydytojas Jonas Boguševskis, gr. Antanas Jundri- las, gydytojas Konradas Mackevičius, Stasys Staniševskis, sekretorius Leo- nas Vasilevskis.

Apie badą Vilniuje praneša taip pat ir Glasovo „Išvieju Draugas“, kuris iš laikraščio „The Javish Chronicle“ gegužės 25 dienos paduoda tokią ži- nelę: Vienas vokiečių žydas kareivis, kuris dabar stovi Vilniuje, rašo į savo

draugą, kad vargas, badas, kentėjimai šiame mieste yra neapsakomi. Po 50—60 žmonių kasdieną miršta iš bado. Valgomų daiktų kaina baisiai augsta. Beturčiams ir darbininkams vien lieka badu mirti. Po kaimus nors žolės, balandos pradeda želti, o mieste nei to negalima gauti.

„New York Times“ paduoda tokią telegramą: Geneva, gegužės 19 d. Lie- tuvių Informacijos Biuras Lozanoje, Švecarijoje, gavo labai liūdnų žinių iš vokiečių užimtos Lietuvos. 150 tūk- stančių lietuvių badauja, gyvena rūsyse ir pasigaminuose urvuose, 400 tūk- stančių ūkių išnaikinta. Žmonių mir- tingumas didžiausias. Daugelis miršta iš bado ir del blogų gyvenimo sąlygų. Vokiečių valdžia Lietuvoje lietuvių liki- mu nesirūpina.

„Lituanijos“ skyrius Ispanijoje. Amerikos laikraštis „Zvaigždė“ prane- ša, kad Lietuvių Informacijos Biuras Vašingtone gavęs žinių, jog Barcelono- je įsisteigė „Lituanijos“ skyrius Lietu- vai šelpti. Į valdybą įeiną Joan Gar- riga Masso (senatorius), Llorenç Reber, Enric Rafols, A. Rovira Virgili, Jordi Rubio Balagner ir Alfons Maseras (žy- mus žurnalistas).

Lietuvių karininkų balsai ir reikalai.

Lietuvių karininkų atstovų Rumunų fronto suvažiavimas.

I. Tikslas, vieta ir suvažiavimo lai- kas;

§ 1. Klausimų, paliečiančių Lietuvos ateitį, organizacijos ir pulkų reikalams, rinkimui delegatų į Centralinį Vykdo- mąjį L. K. S. Komitetą 1917 m. rug- pjūčio 1 d. šaukiamas Odesoje Rumu- nų fronto karininkų suvažiavimas.

II. Karininkų atstovų svarstytiui ir sprestiui dalykai:

§ 2 a) Lietuvos politikos ateitis.

e) Rinkimai delegatų į Centralinį Vykdomąjį Lietuvių Karininkų Sajun- gos Komitetą Petrapilio mieste.

c) Pulkų klausimas.

d) Lietuvių karininkų Rumunų fron- to organizavimas.

e) Atstovų iškelti klausimai.

III. Atstovų rinkimo organizacija:

§ 3. Atstovus renka ir gali būti iš- rinkti visi Rumunų fronto karininkai, kaip tikrieji, taip ir atsarginiai: karei- viai, jūrininkai, aficeriai, valdininkai, sesers, gydytojai.

§ 4. Kas 25 lietuvių karininkai pa- prasta balsų dauguma renka vieną at- stovą. Kiekviena dalis, kuri turi savo tarpe daugiau kaip 10 žmonių, yra at- skira vienata ir siunčia vieną atstovą, kame nėra 10, tai tos dalys jungiasi su kitomis ir tokiu būdu sudaro atski- rą rinkimų kuopą.

§ 5. Atstovai atsiveža rinkimų są- rašą ir rinkimų protokolą.

Balsavimas tiesioginis, lygus.

§ 6. Rinkimų diena skiriama, atsi- žvelgiant į tolumą nuo Odesos. Posė- dziai prasidės rugpjūčio 1 d.

§ 7. Atvykusieji į Odesą atstovai kreipiasi į suvažiavimo organizacijos komisiją šiuo adresu: Gavanna № 1.

Lietuvių Karininkų Sajungos Ode- sos g. ir Rum. fr. Vykdomasis Komitetas.

Pirmininkas Trimakas.

Sekretorius Petrušis.

—O—

Lietuviai karininkai turi ruošties an- tram lietuvių karininkų suvažiavimui.

Vos mėnuo praėjo nuo to laiko, kaip buvo karininkų suvažiavimas ir seimas.

Karininkų suvažiavimas nutarė vėl susivažiuoti už keturių mėnesių po šio pirmojo suvažiavimo, bet paskutiniame posėdyje Lietuvių Karininkų Sajungos Centro Komitetas (tur būti Vykdom. Kom. Red.) rado, jog šiuo momentu, ir ypač susidėjus buvusiųjų seimų poli- tikoms negeistinoms aplinkybėms ir rezultatams, yra reikalas anksčiau šis suvažiavimas sušaukti.

Ką turės svarstyti būsimasis kari- ninkų suvažiavimas, pasakyti sunku,

vienok, kiek galima iš anksto nuspėti, aišku, kad svarbiausias programos punktas bus Lietuvos politikos ateitis ir nepriklausomybė. Kadangi karininkų suvažiavimas nėra vienos partijos suvažiavimas, aišku, kad jis galės atstoti Seimą. Ir reikia tikėtis, jog jis rimčiau svarstys susidariusią seime situaciją ir jos vaisius — bendrą lietuvių gyvenime suirutę ir Lietuvos nepriklausomybės klausimo uzurpavimą.

Lietuvos nepriklausomybė karininkams yra brangesnė už pačią gynybę ir jiems nepakliama dabartinė suirutė taip svarbiu momentu, kada artinasi Rusijos Steigiamasis Susirinkimas, kuris turės padaryti valstybinį aktą dėl Lietuvos.

Kita situacija — tai Tautos Taryba, kuri atstovautų visai lietuvių tautai Rusijoje. O toki organizacija turi būti. Gal būti, karininkams teks ir ta Taryba sudaryti: dalį išrenkant iš savo tarpo, antrą dalį sukviečiant iš įžymiausių mūsų veikėjų, kuriais didžiama pasitikti, žiūrint, kad toji Taryba būtų visapusiška ir galėtų patenkinti visus. Mums reikalinga toki Tautos Taryba, kuri akylai stovėtų tautos reikalu ir jos nepriklausomybės sargyboje, kaip Seimo buvo nutarta, o ne toki, kaip dabar*, kuri visokiais būdais rūpinasi mažinti ir karpyti lietuvių teises, norėdama kaip nors įtikti Rusų demokratijai, kuri, kaip jau pasirodė, nenori girdėti apie jokia Rusijoje gyvenančių tautų laisvę.

Ateina Stokholmo konferencijos momentas. Reikia jai duoti moralės pasipirties, o gal būtų parodyti, fizikos pajėgos, kad ji galėtų tinkamai pakelti balsą už Lietuvos nepriklausomybę. Taigi ir manoma suvažiavimas sušaukti bent savaitę anksčiau prieš Stokholmo konferenciją, kuri kaip girdėti, bus pirm Rusijos Steigiamojo Susirinkimo.

Tokis nenormalus gyvenimas, apsi-reiškęs po Seimo, negali ilgai būti ir turi išnykti. Lietuviai galų gale turi pradėti rimtai gyventi ir rimtai svarstyti savo būsimą gyvenimą. Kitaip — mums pražūtis.

Tur būti karininkams, pritariant platesnei visuomenei, teks pakelti balsą dėl mūsų lietuvių gyvenimo sutvarkymo, nes, kaip matyti, civiliniams žmonėms daugiau rūpi jų partijos, negu Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė. Tačiau vis tik visos tautos gyvenimas ir jos likimas turi būti pastatytas augščiau už visokias partijas.

Metas jau būtų pradėti svarstyti spaudoje būsimojo karininkų suvažiavimo funkcijos.

St. Miliauskas.

Korespondencijos.

UŽVALDA, (Vidbodės guber.).

Netoli Užvaldos yra keturi sodžiai: tai yra Uodegėnai, Misiūnai, Navikai ir Zapolnikai, kuriuose gyvena tikri liksioje silpnučiai lietuviai. Šie sodžiai yra Kreslauskos parapijos.

Budamas viename šių sodžių pasigoniais netikėtai atradau šiuos lietuvius. Ligonys senukai Lietuvių kalba atliko išpažintį. Po ligonių išpažinties kalbėjomės su visais lietuviškai. Klausiau juos iškur jie čia atsirado, iš kur atkeliavo? Pasirodo nė vienas nežino apie tai. Pradėjau senukus klausinėti ir tie nežino, neatmeną nuo kurio laiko čia jie gyvena. Matyti, ar ne buvo čia pirmiau visi Kreslauskos parapijos gyventojai lietuviai, kaip Pliusų parapijos (Kauno gub.). Seniai ten visi lietuviškai moka ir šneka, o jau jauničiai gudiškai kalba. Dar seniai labai gerai atmena, kad visos pamaldos būdė Pliusuose lietuvių kalba, o dabar lenkiškai.

Šių sodžių ir vardai tikrai lietuviški, kaip tai: Uodegėnai, Misiūnai, Navikai ir taip daug yra aplinkuj, sodžių tuščių lietuviškus vardus, nors dabar

gyvena gudai ir latviai, ar tai ištautėję lietuviai.

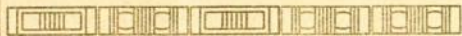
Žmonės kalba lietuviškai, bet jau sunku susikalbėti, nes daug jų kalboje latviškų ir gudiškų žodžių. Kirčius žodžiuose panašiai kaip ir latviai stato. Jų kalba labai pakrypus latvių pusėn ir didelis pavojus ištautėti.

Taip-gi pasakojo, kad latviai juos įkalbinėja mesti lietuvių kalbą, o kalbėti latviškai. Paskuj priduria kelius žodžius, kaip a. a. kun. Valavičius būvęs Kreslaukoje kamendoriumi, kalbėjęs ir liepęs lietuvių kalbos laikytis, neužmiršti ir branginti ją; net davinėjęs lietuvių kalba knygytes.

Mums taip-gi reiktų atkreipti atidę į juos, į jų padėjimą, ištiesti dabar jiems ranką, gelbėti juos, neduoti jiems visai pražūti, užgęsti tautiškai; traukti, šaukti į save juos arčiau, parodyti broliams ir seserims artimo meilę, nurodyti kelius, kuriais turi eiti, kad pasilikytų tikrais tautiečiais. Reiktų tarp jų platinti knygelės lengvo turinio ir išpradžios prieinamos kalbos, žinoma, lietuvių kalba.

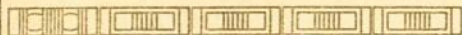
Aš vienas negaliu to padaryti, mel-džiu visus lietuvius, kam brangūs mūsų broliai ir seseris, man padėti, siųsti jiems knygų ir laikraščių, kas tik gali-te, ypatingai prašyčiau visų redakcijų, aš gi skaitydams savo priederme patarnausiu ir stengsiuos gaivinti juos, budinti iš miego skaitymu, aiškinimu, kvėpsiu jiems mūsų brolių ir seserų, Tėvynės Lietuvos ir kalbos meilę; tik meldžiu padėti. Siųskite knygytes ir laikraščius šiuo adresu šitiems lietuviams: Почт. отд., Малиновка, Вит. губ., Село Ужвалда, Кун. П. Умбрасу съ передачей Литовцамъ деревень Одягяны, Мисюны, Навиковъ и Запольниковъ.

K. P. Umbrosas.

Gabrielė Petkevičaitė Amerikoje.

Gavome telegramą, kad žimona lietuvių veikėja rašytoja Gabrielė Petkevičaitė — Bitė, kuri, vokiečiams užėjus, gyveno Lietuvoje, atvažiavo Amerikos Naujorkan.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Maksimalistų vadai. Laikinoji Vyriausybė įsakė areštuoti maksimalistų vadus: Lenina, Zinovjeva, Trockį ir Kamenevą.

Laikinosios vyriausybės įsakymu visi Petrapičio garnizono kariuomenės pulkai, kurie liepos 3, 4 ir 5 d. buvo sukilę, išskirstyti, o kareivius pavesti karo ir jūrų ministerio žiniai.

Laikinosios Vyriausybės krizis. Atvažiavus iš fronto Kerenskiui Laikinojo Vyriausybės ir Darb. ir Kar. Atst. Taryboje buvo posėdžiai, kuriuose buvo svarstoma maksimalistų ir anarchistų veikimo likvidavimo klausimas. Darbininkų, Kareivių ir Valstiečių Tarybos nusprendė visomis priemonėmis sulaukyti maksimalistų veikimą, bet tuo pačiu tarybos reikalauja, kad Laikinoji Vyriausybė, nelaukdama Steigiamojo Susirinkimo, paskelbtų Rusiją respublika, panaikintų V. Dumą ir išleistų žemės klausimu įstatymų projektą, kurį jau išdirbo žemės darbo ministeris Černovas. Ministerių pirmininkas kunigaikštis Lvovas šitų programos punktų negalys priimti, tokiu būdu jis turėsias pasitraukti iš ministerių. Ministerių socialistų nuomone, geriausia būsia, jeigu ministerių pirmininku taps Kerenskis.

Ministerių pirmininku, vietoje atsiskiusio Lvovo, paskirtas karo ir jūrų ministeris Kerenskis. Jis taip pat bus ir karo ir jūrų ministeriu.

Laikinosios Vyriausybės nusprendimu, pinigų ministeris Singariovas, švietimo — Manuilovas, kelių — Nekrasovas, visuomenės rūpinimo — Šachovskis, teisių — Pereverzevas, jiems patiems prašant, pailuosuoti nuo vietų. Nekrasovas liko Laikinosios Vyriausybės nariu be portfelio.

Laikinosios Vyriausybės įsakymu teisių ministeriu paskirtas V. Dūmos narys Efremovas.

Darbininkų, Kareivių ir Valstiečių Centro Komitetų narių susirinkimas pripažino Laikinoją Vyriausybę „Tėvynės gelbėjimo vyriausybe“, jai suteikiama pilna neapribota valdžia.

IVAIRIOS.

Darbininkų streikas Maskvoje. Maskvoje sustreikavo metalinių fabrikų darbininkai. Darbininkai reikalauja ekonominio pagerinimo. Streikuoja 60,000 darbininkų.

Gudų suvažiavimas. Liepos 8 d. Minske prasidėjo gudų partijų ir organizacijų igaliotinių suvažiavimas. Igaliotiniai priimami, kurie turi raštu igaliotimus. Suvažiavimo vieta: Bieloruskaja Chatka, Zacharjevskii pereul. № 6.

Maksimalistų laikraščiai. Karo ministeris įsakė laikračių „Pravda“, „Soldatskaja Pravda“ ir „Okopnaja Pravda“ neįleisti veikiamojon armijon.

SVETUR.

Suomiuose. Suomų Seimas atsisakė duoti rusams paskolą, bet sutiko duoti valiutą suomių pinigų pakeisdami rusų pinigais.

Stokholmo konferencija manoma nukelti net pusėn rugsėjo mėnesio.

Lenkuose. Varšuvos fabrikos, kurios dirba vokiečių karo reikalam, sustreikavo, streikautojai reikalauja padidinti algas. Vokiečių kariuomenė numalšinusi streikautojus.

Austruose. Vienoje parlamentarai ir kiti sušaukė įvairių partijų susirinkimą, kuris svarstė karo taikos sąlygas. Dailavavo daug profesorų ir šiaip politikų veikėjų. Priimta rezoliucija, kurioje reikalaujama, kad Austrų vyriausybė, kuri pirmoji pradėjusi kalbėti apie taiką, tai ir dabar turinti eiti tuo keliu. Tik tuomet busianti stipra taika kai nebūsia nuskriaustų. Susirinkimas išrinko komisiją, kuri rūpintus nukreipti Austrų visuomenę, kad Austrai taptų demokratine valstybe.

Portugaluose. Darbininkų reikalavimai esą patenkinti. Streikas pasibaigęs. Šalyje esą jau visai ramu.

Vokioje. Vokios kancleris Michajelis sutinkąs su generolu Gindenburgu, kad dabar nelaikas esąs paskelbti taikos sąlygas.

„Forverts“ sako, kad Michajelis esąs Betman Golvegas № 2, ir jo pranešimas galys padaryti valstybei didelį smugį.

Vokios kancleris Michajelis. Liepos 8 d. kancleris Michajelis pasakė savo pirmąją kalbą reichstage. Jo kalbos turinys beveik nesiskiria nuo pirmojo kanclerio Betmano Govlego. Jis pasakė tą, ką nekartą buvo pasakęs Betmanas Golvegas. Jo žodžiais vokioje viskas gerai. Nardomųjų laivių karas davęs reikalaujamus rezultatus. Visose frontuose vokiečiai stiprai laikasi. Rusų puolimą jie jau likvidavę. Taika įvyksianti tada, kai priešininkas to parnėsias, bet vokiečiai turi stovėti už valstybės sienų neliečiamybę ir jų ekonomijos laisvų pletojimąsi. Maisto dalykas esąs visų blogiausias, bet javų pasiradymas negalys labai baidyti gyventojų. Ko trūkšia pačioje vokioje, tą galima busią užpildyti iš Rumunų ir kitų užimtųjų vietų, tik reikia gerai viską tvarkyti. Socialistams Michajelio kalba nepatiko.

KARAS.

Rusų šone. Vilniaus apylinkėse armotų šaudymas. Brodų apylinkėje priešininkas po armotų šaudymo kelis kartus atkakliai puolė rusus, bet kiekvieną kartą rusai atmušė.

Ties Batkovu ir Manajuzu 607 Mlinovskis pulkas savo valia pasitraukė iš pirmųjų linijų užpakalin. Delei to turėjo pasitraukti ir kiti kaimynai pulkai. Visa tai žinoma savo laiku priešininkas pastebėjo ir rusams padarė didelį smugį. Buvo tai padaryta maksimalistų, jie agitavo neiti ir neginti nuo priešininko. Į rytus nuo Bžezanų vokiečiai paėmė rusų apkasų. Į vakarus nuo Galičo rusai pasitraukė iš Bludnikų kaimo.

Į pietus nuo Novicos kaimo vienas rusų pulkas jau buvo pradėdas traukties atgal, bet tuo laiku generolas Gagarinas įsakė Juchovo pulko batalijonui eiti pirmyn, kuris ir nuėjo; tuo pačiu Gagarinas įsakė įvairiems kazokų pulkams ginti abu sparnu. Visa buvo padaryta kuogeriausia. Bepuolantieji patraukė paskui save ir atgal besitraukiančius pulkus ir dar deka artilerijos smarkaus šaudymo, priešininkas buvo sulauktytas ir priverstas bėgti be tvarkos. Tokiu būdu rusams pasisekė atsiimti savo linijas atgal.

Keliu į Tarnopolį priešininko kariuomenė puola rusus. Rusų kariuomenė neklauso įsakymų ir dideliais būriais traukiasi atgal. Dideliu vargu rusai galėjo susilaikyti Reniuvo, Gliadkų, Pokropivino ir Vibuvoro linijoje. Prie Lomnicos upės priešininkas kelis kartus puole rusus, galop jam pasisekė paimti rusų apkasų.

Rumunų šone. Prie Rinnikos upės po armotų šaudymo austrai puolė rumunus, bet anėpuoliu rumunai priverė austrus pasitraukti. Kitose vietose ormotų šaudymas ir žvalgybos.

Prancūzų šone. Ties Jurtebizu prasidėjo smarkus mūšiai. Priešininkas bandė urmu pulti prancūzus. Eina smarki durtuvų kova. Prancūzai laikosi savo linijose gana stiprai. Mūšių laukai nukloti užmuštųjų lavonais. Vietomis prancūzai paėmė vokiečių apkasų ir imtinių. Šampanėje prancūzai atmušė vokiečių puolimą. Ant kai-riojo Maso upės kranto eina smarkūs mūšiai.

Protestas.

Maskvos Dr-jos d. k. n. š. Komite-tas pareikalavo, kad Maskvos liet. trem-tinių mokyklų mokytojai dirbtų per vasaros atostogas. Jei neišpildytų šio reikalavimo, mokytojams Komitetas pasirijo nemokėti algos.

1) Kadangi viso kulturingojo pasaulio mokytojai turi vasaros atostogas; 2) kadangi net buvusios reakcinės valdžios įstatymai neleidžia atimti mokytojams atostogų metu algas; 3) kadangi šios vasaros atostogos ypač reikalingos mokytojams lietuviams prisiruošti į darbą reorganizuotoje Lietuvos mokykloje.

Visuotinis Voronežo Liet. Mokytojų Kursų lankytojų Susirinkimas šiuo reikalu nusprendė: 1) protestuoti prieš neteisingą Maskvos Komiteto nusprendimą; 2) reikalauti, kad Maskvos Komitetas atitaisytų padarytą klaidą ir atlygintų mokytojams nuoskaudą; 3) siųsti kuoširdingiausias užuojautos žodį nuskriaustiems draugams ir draugams.

Susirinkimo vardu:

J. Geniušas.

A. Rudis.

P.S. Kitų laikraščių prašome atsispausdinti.

*) Autorius tur būti dar nežinojo, kad trijų partijų taryba jau yra surusi, išėjęs Santarai. Red.

Pranešimai.

I.

Vakarų fronto lietuvių karininkų delegatų suvažiavimo geg. (18—19 š. m.) Pildomasis Komitetas šiuo praneša, kad Komiteto užtvirtinimo klausimas atiduotas fronto valdžios karo ministerijai. Yra vilties, kad visiems Komiteto nariams bus leista apsigyventi Minske ir tuomet galima bus plačiai veikti karininkų organizavimu ir švietimu.

Komitetas kviečia visas karininkų organizacijas ir kuopas, susitvėrusias vakarų fronte kuogreičiausiai pranešti apie save, nurodant organizavimosi formą, veikimą ir ypač narių skaičių.

Pildomasis Komitetas prisideda prie Rusijos lietuvių — karininkų Sąjungos ir veiks susižinodamas su jos Centro Komitetu.

Neužilgo bus paskelbtas visos instrukcijos.

Vakarų fronto lietuvių karininkų Pildomojo Komiteto

Pirmininkas *D-ras D. Alseika.*

Sekretorius *A. Krutulyš.*

Minskas, Kolomoj g-vė № 30.

Adr. telegr.: Минск-Литиском.

II.

Šeštadienį, liepos m. 15 d. Girinėje „Serebrinij prūd“ teatre (tramvajus № 20, išlipiti prie „Kruglyj prūd“) taisomas Lietuvių Mažturčių D-jos vietinės mokyklos naudai vakaras. Vaidins „Užburti turtai“. Vaidinimui pasibaigus šokiai, žaislai, skrajojanti pašta konfeti, gelės ir t. t. iki 2 val. nak. Pradžia 7 val. vak.

Bilietai galima gauti: Lietuvių mokykloje (Vyborgo plentas, 31) pas J. Bertasių (Нижегородская 15 кв. 15) ir vakaro dieną nuo 6 val. teatro kasoje.

Tie svečiai, kurie turi nusipirkę bilietus vakarui liepos m. 4 d. (kada aplinkybėms susidėjus vakaras neįvyko) bus įleidžiami į salę. *Valdyba.*

Aukos

Gauta aukų iš P. Lemešauskaitės Taut. reikalams 5 r. 80 k. ir B. Stančiko 3 r. 50 k.; ir iš Lugos surinktos dėl nukent. Lietuvos per Liet. dieną 306 r.

Tautos mezliavai.

I.

Jaroslavlėje per Vyt. Bičiūno pranešimą apie Lietuvos nepriklausomybę, įvykusį 1917 m. birž. 18 d., sumetė:

Charžauskas ir V. Sinkevičius — po 2 rub.; Brakauskienė — 1 r. 50 kap.; Jasulienė, Pozingienė, Pocevičienė, Purėnaitė, Smilgis, Smilgienė, Talandis, Vladislauskaitė, Kekiutė, Krumplevičiai, Makauskienė, Lukiano, Radzvilaitė, Būbelis, J. Čepas, Tapulionis, Jankevičius, Bajoras ir J. Šmitas — po 1 rub.; Rūpeikienė, Marčiulionienė, Smigelskienė, Zumarytė, Radzevičius, Maslauskienė, Kadarienė, Barauskas, Barauskienė, Dirvanauskaitė, Kvietkienė, Klauda, Gervytė, Tapulionis, Butiriukė ir Pučaitė — po 50 kap.; Rėklaitis — 55 kap.; Čuželaitė ir Jankauskienė — po 40 kap.; Baltrušaitienė — 35 k.; Makauskaitė — 30 kap.; Navarauskienė, Labutienė, Rakutienė ir Stanevičiukė — po 25 kap.; Vizgaitis — 20 kap.; Rėklaičiutė — 25 kap.; Mocevičienė — 15 kap.; viso: — 36 rub. 10 kap.

II.

Iš Dimitrijevo — nuo S. Baltruškaitės — 3 rub.; iš Voronežo per V. Silvestravičaitę: P. Samulionis — 1 r., O. Linkevičienė — 2 r. ir V. Silvestravičaitė — 5 r.

Šiais aukotojų sąrašais — 47 rub. 10 kap. apturėjau.

R. L. Seimo Vykdamosios Komisijos Iždininkas *V. Bičiūnas.*

Redaktorius **L. Noreika.**

Leidėjas **Martynas Yčas.**

Geriausia dabar vieta lietuvių pinigams Brolių Vailokaičių ir B-vės Draugija.

Petrogrado pusė Levašovskij prospekt. № 22, but. 10. Savi namai. Įeiti iš Baročnaja gat. № 6-a Tramvajai; № 12 ir gretimi 7. 8. Priimama nuo 6 ligi 8 val. vakaro.

Visi pinigai apsaugoti nekilnojamu turtu, kurio vertė siekia daugiausia kaip

milijonas rublių.

Pasidėjusiems atsiųsti ir gauti atgal galima paštu. Adresas laiškam ir pinigams siųsti:

Петроградъ, Левашевскій просп. № 22 Т-ву Братья Вайлокайтисъ и К-о.

Reikalingi darbininkai

kirtimui ir vežimui miško.

Uždarbis ne mažiau 5 rub. į dieną. Miesto užtektinai ir pigiau, negu kur kitur, miestas (Tuapse) arti. Sužinoti: r. Tyance, Черномор. губ., Церковна гора д. Ерохина, Кржичевскій. 116—8

Lietuvių Kooperatyvas

ieško duonkepį, vyro ar moters.

Susitart galima krautuvėje.

Никольскій переулк, домъ № 6. 150—1.

ANICETAS BALYS iš Skapiškio, gyvenantis Petrapilyje **IEŠKAU Juzės ir Ursulės STARKUČIŲ**, Kauno gub., Ukm. apskr., Salų par., Meliūnų sodž. Adresas: Петроградъ, Ковенскій пер., д. № 7, А. БАЛИСУ. —2

Kareiviai PRANAS KYBARTAS Suvalk. gub., Gialgaudiškių par. Stanaičių kaim.; Jonas Sešplaukis Linkavos miest., Kauno g., Antanas Jankolas, Kauno g., Gavicos par., Pamežių par.; Alfonsas Bulavas Kauno g., Panemuno par., Puškonų kaim.; Juozas Zenka Vilniaus gub., Jonas Kuzma Kauno gub., Antazaves par., Pakačinių kaim.; Mykolas Lužas Kauno gub., Kulių par., Mižuikų kaim.; Juozas Lukauckas Kauno gub., Gargždų miestelio; Petras Jokubėnis Kauno gub., Kvietkų par., Gaigalų kaim.; JUOKAS GURSKIS Kauno gub., Žagares par., Stungių kaim.; Juozas Revitis Kauno gub., Tirkšlių par., Širkšnėnų kaim.; Jonas Viteikis Kauno gub., Utenos par., Kimenų kaim.; Aleksandras Kelmelis Suvalkų gub., Kapčiamiesčio par., Mikailiškių kaim.; Pranas Kutkus Kauno gub., Kalvarijos par., Šarnelių kaim.; Dominikas Tarulis, Kauno g., Vaješiškių par., Uženiškių kaim.; Jonas Usvalis, Kauno gub., Gaurės par., Sakalinės kaim.; Martynas Skundikas, Vilniaus gub., Naujadaugeliškio par., Pirmamikalavų kaim.; Juozas Kvederas, Vilniaus gub., Alytos par., Venčėnų kaim. ieško giminių ir pažįstamų. Prašom atsiliepti. Visų adresas:

Дѣйств. Армія, 35 мортирн. артиллерійск. дивизіон 1-я батарея.

ANTANAS MUSTEIKA Naumiesčio aps., Suvalkų gub., Plukščių valsčiaus ieškau giminių Puskunigio Kastantino, Gasparavičiaus Pranciško, Marijonos Račkauckienės ir Gabriosės Tamašauskiūtės.

59 Дорожный отряд, III армія II подотряд. 74—2

KAROLINA VELBASYTĖ Kauno gub., Šiaulių apskr., Kuršėnų par. Sjegeliškių kaimo ieško tėvėlių, giminių ir pažįstamų.

Петроградъ, Басковъ пер., № 10 кв. 18. —2

STANISLOVAS DANELAITIS Kauno gub., (gub. dvaro) ieško giminių ir pažįstamų. Adr.:

Полоцк, Азаровская 56, Литовскій Комитетъ. 1

Kar. A. ŠALTENIS, Kauno gub., Vilk. Uten. valsč., Viskėnų kaim. ieško brolio giminių ir pažįst.

Дѣйств. Арм. 16 инженерн. полкъ, телегр. рот. 2 кабельн. отдѣленіе Августину Шальтенису. 148—1

MOTIEJUS JASIUKEVIČIUS Suvalkų gub., Marijamp. aps., Pažaislių gm'n., Raželių kaim. ieško Agotos Jasiukevičienės. Adresas:

Шклов, Могилевской губ. Литовскій Комитетъ. 149—1

KATRYNA SKUDRAITĖ Kauno gub., Panevėžio aps., Biržų miesto ieško tėvų Jono Skudros 53 m., motinos Petronėlės 55 m., brolio Jono 22 m., sesers Onos 27 m., giminių ir pažįstamų. Meldžiu atsiliepti. Adresas:

Москва, Трубочная 17 кв. 79. Екатерина Скудра. 162—5

Mokytojas LEONAS LASTAUSKAS ieško mokytojaus vietos valdžios mokykloje. Reikalaujančius meldžiu pranešti šiuomi adresu:

Москва, Большая Алексѣевская ул., № 6, (Алѣксѣевское село) учителю Льву Ластовскому. 163—1

MONIKA ŽUKAUSKAITĖ Kauno gub., Šiaulių apskr. Pašuvio parapijos iš Viktorynos dvaro ieškau dėdžių gyvenančių Amerikoje: ANTANO ŠIDLAUSKIO iš Radviliškio ir Aleksandro Šidlausko iš Mediniškių. — Giminių ir pažįstamų.

Гор. Ярославль, Б. Рождественская № 134, кв. 4.

Amerikos laikrašč. prašau atsispauzdinti.

Kar. ANTANAS VIŠNEUSKAS Suv. g., Kalvar. aps., Morkavos valsč., Cirailių kaim. ieškau tėvų: JONO ir ROŽĖS, dėdžių JONO ir BALTRAMIEJAUS MIKULSKIŲ ir kitų giminių. Atsiliepkite. Adresas:

Омск. (Акмол. обл.) Кадетскій Корпус. А. И. Вишневскому.

Amerikos laikrašč. praš. atsispauzd.

166—1

MOTIEJUS BARBAVIČIUS Vilniaus g., Trakų aps. ieško motinos ir brolio Jono Barbavičiaus gyvenančio Amerikoje. Meldžiu atsiliepti ar žinančių pranešti. Adresas:

201 Потисковскаго полка музыкантская команда Матвѣю Борбовичу, Дѣйств. Арм.

Amerikos laikraščiu praš. atsispauzd.

ALFONSAS PETRAŠKEVIČIUS ir ZIGMANTAS ČEKANAUCKAS Vil. g., Trakų aps., pirmas iš Alytos, antras Nedzingių par. ieško giminių ir pažįstamų.

Людиново, Калужской губ., Контора Лѣсничества. 161—1

JONAS LOPETA, Kauno gub., Panevėžio aps. ir miesto ieško giminių ir pažįstamų. Adresas:

Петроград, 5 городской лазарет, Звенигородская ул., д. 22, Санитару И. Лопетъ. 154—1

PETRAS ŽUTAUTAS Kauno gub., Raseinių aps., Veviržėnų valsč., Juodupių sodž. ieškau p. J. daktaro Žemgilio Kauno gub., Raseinių aps., Rudgalvių sodž. Adr.:

Дѣйств. Армія, Штаб 94-й ополченской бригады, музыкальн. команд. П. Жутовту. 155—1

JONAS LAUCIS Suv. gub., Naumiesčio aps., Švetušino gm'n., Jokubonių kaim. ieškau brolių, giminių ir pažįstamų. Adr.:

Петроградъ, Шпалерная ул., 17 Ив. Ив. Лауцису, тел. 12—30. 156—1

ALBINAS ANDRIJACKAS Telšių aps., Mosėdžių par., JUOZAS KNABIKAS Šiaulių aps., Laižuvos par., Stumbrių sod. MYKOLAS LABANAUCKAS Šiaulių aps., Šiaulėnų par. visi Kauno gub. ieško giminių ir pažįstamų. 152—2

DOMICELĖ KOMARUCKAITĖ Vilniaus gub., Trakų aps., Birštono miestelio, ieško brolio Tadeušo, brolienės Agotos pažįstamų ir giminių. Adresas:

Петроград, Каменоостровскій пр., д., кв. 31. 152—1

Kar. PRANCIŠKAS CIBULSKIS Suvalkų gub. ir aps., Seinų valsč., Trakiškių kaim., prašau atsiliepti giminių ir pažįst. Adresas:

Дѣйств. Армія, 34-я отдѣльн. телегр. рота 2 кабельн. отд. телефонист. Цыбульскому.

Amerik. laikr. praš. atsispauzd.

153—1.

BARBORA ŠIMKŪNAITĖ iš Subačiaus, Kauno gub. ieško brolių Alfonso ir Jono, giminių ir pažįstamų.

Шлиссельбург, д. Рим.-кат. церкви.

157—1

KAZIMIERAS VAITELĖ iš Kauno gub., Telšių aps., Nuotėnų sodž. ieško tėvo, motinos, brolio, sesers, giminių ir pažįstamų. Adresas:

Дѣйств. Арм. 143 Дорогабургскій пѣх. полкъ 10 рота, 3 взвод, Казимиру Войтеле.

158—1

Kar. ANTANAS ŠNIOKAS iš Kauno g., Zarasų aps., Rokiškio valsč. ieško brolio Povilo ir pažįstamų. Atsiliepkite. Adresas:

Дѣйств. Армія, 1 артил. бригада 3 батар. Антону Шніокасу.

159—1

Kar. PRANCIŠKAS BARTUŠEVIČIAUS iš Kauno gub. ir apskr., Velionų valsč., Gistėnų kaim. ieško savo žmonos Marcijonos su Vaikais. Adresas:

Дѣйств. Арм., 20 легкій артиллерійск. парк, солдату Францу Бартушевичу

160—2

JONAS BALTRUŠAITIS iš Amerikos (sūnus Tamošiaus) Suv. gub. Marijamp. aps., Gudelių gm'n., Samaniškių kaimo ieško brolių: Juozo, Baltramiejaus, Vinco ir Andriejaus Baltrušaičių, taip pat giminių ir pažįst. Atsiliepkite ar žinantieji praneškite. Петроградъ, Разъѣзжая ул. д. 15, кв. 48. 131—1

BERTAŠIAI JUOZAS ir KAZIMIERAS Nasrėnų kaimo, Telšių apskr., Salantų par. ieškome giminių ir pažįstamų, kreiptis žemiaus paduotu adresu:

2) ANTANAS MIKLOVAS, Abakų kaimo, Kartenos par., Telšių aps., ieškau giminių ir pažįstamų.

3) DAKTARAITIS JONAS, Šiaulių aps., Akmenės par., Kivilių kaimo ieškau giminių ir pažįstamų.

Visi tie augščiaus išvardyti prašo kreiptis šiuo adresu:

Подольскъ, Московск. губ. Чернинскій пер. домъ Демичева, кв. 6. 145—2

MARIJONA TAŠKEVIČIENĖ ieškau savo dukters Karolinos Taškevičaitės iš Šiaulių miesto 19 metų amžiaus. Adresas: Двинскъ, Мясницкая 44 М. Ташкевичъ. 133—3

STANISLOVAS ŽUKAS ieško giminių ir pažįstamų. Justinas SAMOLIS ieško savo žmonos Rozalijos vaikų: Aleksandro, Vincento, Bronislovo, Onos ir Veronikos; Petras SAVICKAS ieško žmonos Onos vaikų Stanislavo, Jono ir Jadvygos; visi iš Kauno gub., Panevėžio aps., Krekenavos par. Visų adresas:

Тамбовъ, Пороховой заводъ. Механическій отдѣль.

134—1

Ieškau geros virėjos lietuvės. Givėnimas prie miestelio, kur yra katalikų bažnyčia. Laiškus su sąlygomis meldžiu siųsti šiuo adresu:

Почта Березино Волынской губ. И. Мацюлису.

142—3

MAGDALENA ŪSILAITĖ iš Švieksnos Kauno gub., ieško sesers Marijonos ir pažįstamų Filadelfijoje Amerikoje. Adresas:

Почт. ст. Вышки, Вытебъ губ. с. Колупъ. Кс. I. Зачу.

Amerikos laikrašč. prašau atsispauzdinti. 135—3.

JONAS OGURKIS Suvalkų gub., Punksko par., Vaiponiškių sodž. ieško giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite. Adresas: Москва, Село Богородское, Театральнй проездъ № 8, кв. 4. И. Огуркису. 144—1